

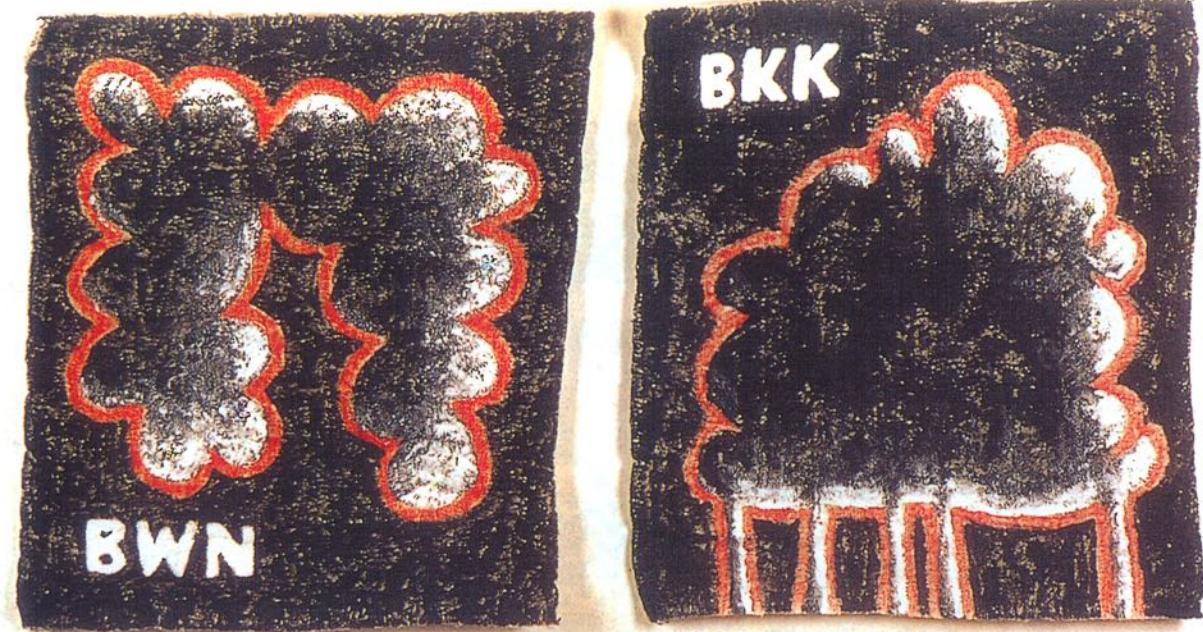

Mr. Stephen Eastaugh

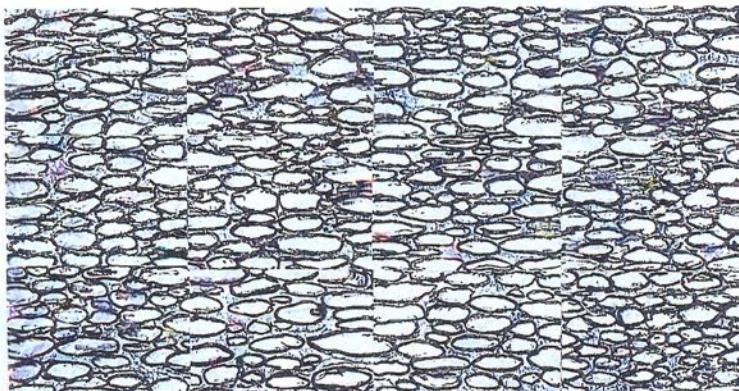
ศิลปินนักเดินทาง

แรงบันดาลใจคือสิ่งสำคัญสำหรับการรังสรรค์งานของเหล่าศิลปินทุกสาขา เช่นเดียวกับ Mr. Stephen Eastaugh จิตกรชาวอเมริกันซึ่งพบว่าการท่องโลกเป็นแรงบันดาลใจให้เขามาเดินทางไปกว่า 70 ประเทศในเวลา 20 ปี ครึ่งหนึ่งของอายุเขาพอดี เมื่อเรารอฟังความเห็นว่าเขากำลังเดินทางท่องเที่ยวเสียแล้ว สดีเพนยิมรับและบอกว่า “ใช่...แต่วันหนึ่งผมคงต้องหยุดแน่ๆ”...

Stephen Eastaugh กับงานชุด Baggage Exhibition วาดด้วยปากกาเคลือบเนียนแห่งพลาสติกท่อในพนมเปญเมื่อปีก่อน

"B.I.T. - BRUNEI" กับ "B.I.T. - BANGKOK" (แต่ละรูปขนาด 55 x 60 เซนติเมตร)

"Pancake Ice" (แต่ละรูปขนาด 27 x 38 เซนติเมตร)

แต่คงไม่ใช่เป็นครั้งแรกที่น้ำ เพราะแค่ขึ้นดันมิลเลนเนียมใหม่ 2001 นี้ เขาก็มีโปรแกรมแสดงผลงานชุด "Antarctica" ที่แกะเลอเรียนอ่องกง ปราศ แล้วอัมสเตอร์ดัม ตลอดทั้งปีแล้ว

เราพบกับสตีเฟนหรือสตีฟพื้นจากมหภาคที่แล้วในกรุงเทพฯ โดยการแนะนำของคุณชาลี สดประเสริฐ จิตรกรไทยมือเก่าซึ่งมีกิจการเกสท์ เฮ้าส์ "The Artists Place" แฉว่างเวียนให้เห็น ที่ชุมชนคลีบินชาวต่างประเทศหลักสาขา สตีฟเคยมาพักครั้งแรกเมื่อ 4-5 ปีก่อน และทำงานได้มากมาก...

"...เหมือนบ้าไปเลย ผมเขียนรูปทุกวัน ได้งานชิ้นใหญ่เกือบ 20 รูป ชิ้นเล็กๆ ร้อยกว่ารูป ในเวลา 2-3 เดือน คงเป็นพระชาลีเป็นคลีบิน...เหมือนกัน เขาจัดสถานที่ให้ผมเดี๋มาก กว้างขวาง มีบรรยากาศ มีแสง พอก แฉวุ่นนี้ก็เงียบดีดวย"

สตีฟเรียนจบด้านศิลปะ (Fine Arts) มาจาก Victorian College of the Arts เมลเบิร์น ในปีพ.ศ. 2524 และเริ่มห่อโลกนับแต่นั้น แล้วกลับมาอบรมด้านการศึกษาเพิ่มในปีพ.ศ. 2528 จาก University of Tasmania โอดิอาร์ต เพื่อเป็นครูด้วยความจำเป็น เพราะ

"ในอสเตรเลียก็เหมือนกันทุกแห่งทั่วโลก ศิลปินเป็นอาชีพที่ยาก

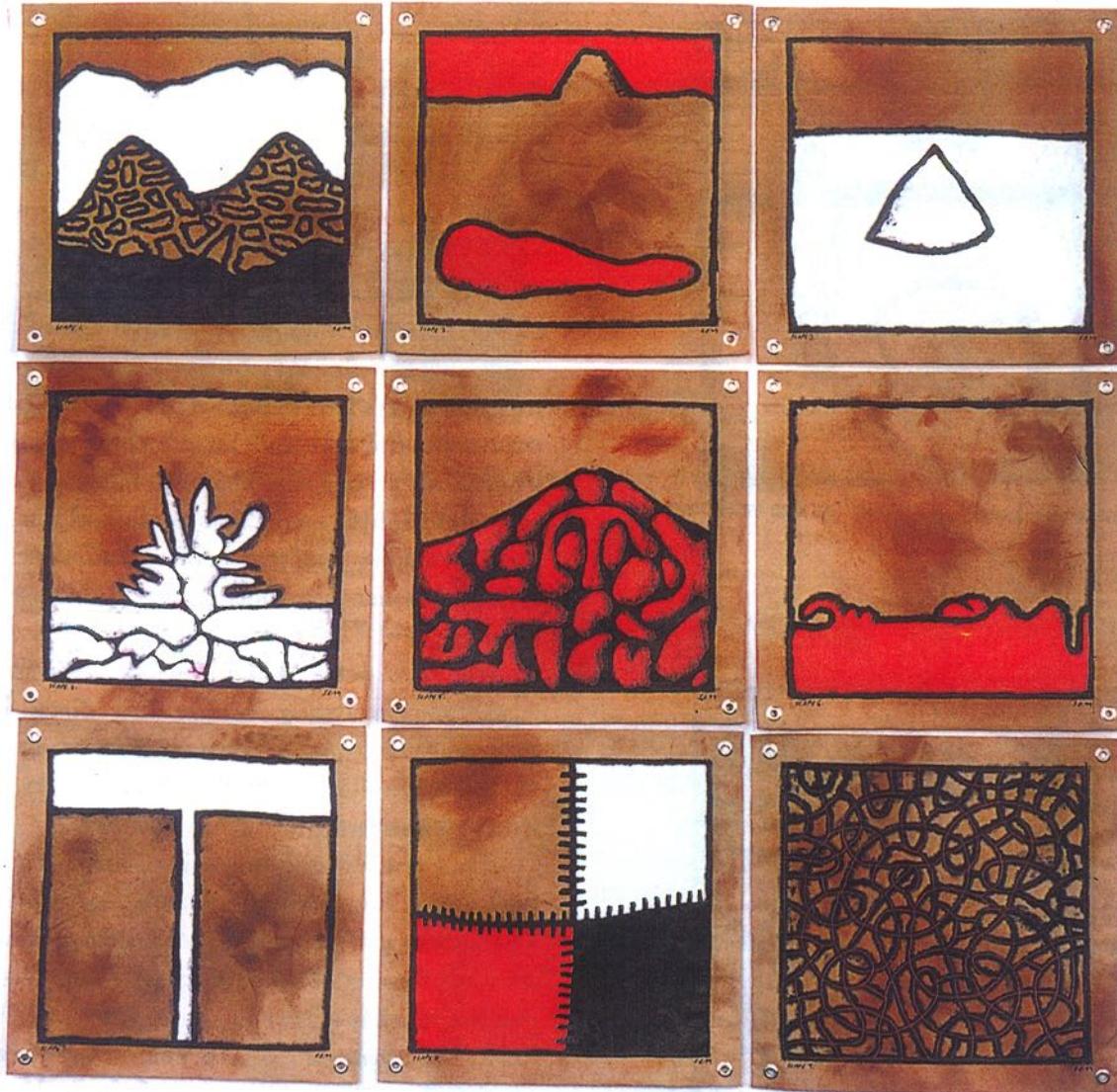
ลำบาก คงเสีย 10 เพรเซ็นต์ของอาร์ติสต์ที่ทำเงินจากศิลปะได้เพียงพอ นอกนั้นเราต้องทำงานอย่างอื่นๆ ไปด้วย เช่น ล้างจาน เป็นแคชเชียร์ พนักงานขาย ฯลฯ ผมเลยลองเป็นครูศิลปะ แค่สอนชั่วคราวแทนครูประจำก็ไม่ไหวแล้ว ต้องตรวจการบ้าน เตรียมการสอน เหนื่อยใจจากเด็กๆ ที่ไม่ใช่นักเรียนโรงเรียน正规ศิลปะ เขาไม่ค่อยสนใจวิชานี้กัน ผมไม่มีเวลาเหลือสำหรับเขียนรูปเลย"

ซึ่งต่างกับสตีฟที่พบว่าตัวเองตัดสินใจจะเป็นจิตรกรเมื่ออายุแค่ 14-15 หลังจากสูญเสียแม่ชายนักรักในชั้นเรียนศิลปะ และเขาขอบด้านนี้มาตั้งแต่เด็กๆ แล้ว

การเดินทางท่องไปแบบนี้ต้องใช้เงินมาก ในบางประเทศสตีฟจะทำงานพิเศษไปด้วย เช่น ทาสีบ้าน ล้างจาน สำหรับเมืองไทยไม่จำเป็น เพราะไม่มีงานแบบนี้ให้คนต่างประเทศ ค่าครองชีพ ที่พัก ฯลฯ ก็ไม่แพง จนสตีฟบอกว่าติดใจ เดຍมา 7-8 ครั้ง เที่ยวชมหลายจังหวัด มาแล้ว

"ผมชอบผู้คน อาหาร ภูมิอากาศ ทิวทัศน์ ไม่ชอบอย่างเดียวคือ ความพิษ"

และเขากล่าวถึงทุกด้านภูมิประเทศของเรารออกมาให้ชุมกันในภาพชื่อ

"Scapes" (แต่ละรูปขนาด 50 x 50 เซนติเมตร)

"B.I.T. - BRUNEI" "B.I.T. BANGKOK" (สีอะคริลิกบนผ้าใบ วัดปีพ.ศ. 2541) อวย่างตรงไปตรงมา ปฏิเสธไม่ได้ เพราะมันคือความจริง!

คำว่า B.I.T. ย่อมาจาก Back in Town ทั้งสองรูปนี้เขียนขึ้นจากความรู้สึกเมื่อมาถึงสนามบินต่างๆ ที่บูรุในเขามองเห็นเหมือนเดียวชุมในหน้าฝัน แต่สำหรับกรุงเทพฯนั้นเต็มไปด้วยความพิชปักษ์ลุ่ม

สตีฟจัดแสดงผลงานสม่ำเสมอมา ทั้งนิทรรศการเดี่ยวและกลุ่มตั้งแต่ปีพ.ศ. 2530 มาจนถึง 2544 โดยไม่เว้นว่าง เขายังเป็นศิลปินที่มีชื่อเสียงโดดเด่นคนหนึ่งในด้านศิลปะร่วมสมัยของออสเตรเลีย ได้รับรางวัลต่างๆ มากมาย อาทิ Gold Coast City Art Prize, Faber Castell National Drawing Award, 10" RM Ansett Art Award ฯลฯ หอศิลป์หลายแห่งเก็บผลงานของเขาวิไว เช่น National Gallery of Australia แคนเบอร์รา, Museum of Contemporary Art ซิดนีย์, The Museum of Modern Art at Heide เมลเบิร์น ฯลฯ

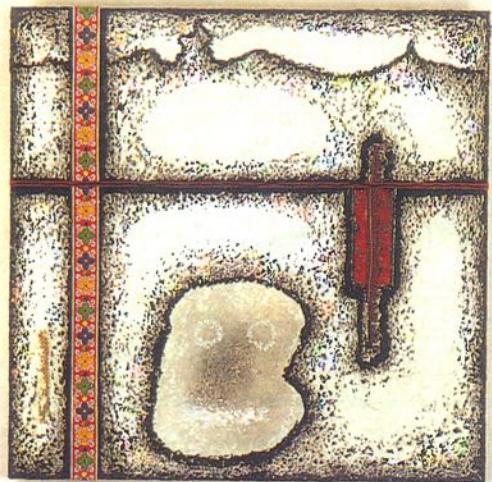
ปีที่แล้วเขาก็เพิ่งได้เข้าร่วมโครงการ Australian Antarctic Division Artists' Program ที่ข้าโลกได้ สตีฟบอกว่าโชคดีมาก เพราะไม่ใช่สถานที่ที่จะไปเองได้ง่ายๆ และโครงการนี้เป็นที่มาของงานชุด "Antracitica" ซึ่งเรากล่าวถึงไว้ในตอนต้นนั้นเอง

รูป "Pancake Ice" คือหนึ่งในผลงานชุดนี้ที่จะจัดแสดงตลอดปี 2001 วัดด้วยปากกาเคมีและอะคริลิกบนกระดาษ ใช้สีแนวขาว พื้นน้ำเงินที่เย็นเยือก

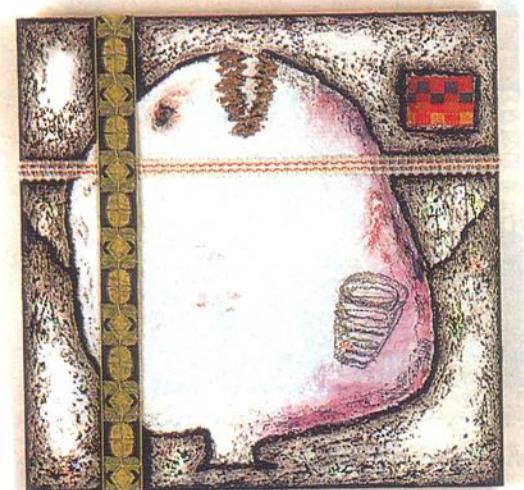
แม้ว่ารูปของสตีฟส่วนใหญ่จะดูเหมือนภาพวาดของเด็กๆ แต่เข้าได้ซ่อนนัยยะต่างๆ ไว้ภายในมากมาย ผู้ดูต้องขับคิดจึงจะทราบถึงความหมาย สำหรับเราคิดว่าการวาดภาพสตีฟเด็กๆ ในวัยผู้ใหญ่นั้นทำได้ยากมาก ยกตัวอย่างเช่น ลายมือของเด็กถ้าให้คนโตๆ มาเขียนเลียนแบบ ย่อมจะดูน่ารักไว้เดียงสาเท่าเด็กตัวจริงนั้นเป็นไปไม่ได้ แต่สตีฟกลับทำได้ดี ภาพเขียนของเขามีความซ่อนซ่อนที่ไม่เมื่อมองในแวดวง หากพิจารณาดูแล้ว เราก็จะพบความเคร้า เปล่าเปลี่ยว ความรุนแรง ฯลฯ ในโลกของผู้ใหญ่ปะปนอยู่

ที่จริงแล้วสตีฟดังใจแทรกความเป็นนามธรรม (Abstract) ไว้ในงานทุกชิ้น ซึ่งภาพเขียนแนวนี้อาจทำให้ผู้ดูบางท่านสับสนหรือเวียนหัวได้มาก จนบางครั้งไม่อยากมองนานๆ สตีฟจึงคลี่คลายออกมายังหัวใจดุจภาษาธรรมชาติ เพื่อถึงดูดให้ผู้ชมสนใจเสียก่อน จากนั้นจึงค่อยมีเวลาซึ่งชับและเข้าถึงภาพวาดของเขาได้ในที่สุด

"Scapes" คือภาพวาดชุดหนึ่งที่เราชอบมาก ทำขึ้นในปี พ.ศ. 2542

"Elsewhere .91 Land" (Ladakh) 40 x 40 เซนติเมตร

"Elsewhere .55 Land" (Brazil) 40 x 40 เซนติเมตร

"Elsewhere .676 Land" (Tonga) 40 x 40 เซนติเมตร

ที่ Broome ทะเลรายแบบตะวันตกเฉียงเหนือของออสเตรเลีย สตีฟ เยี่ยนทิวทัคค์ของบูรุณไว้ตรงมุมซ้ายบน ส่วนรูปอื่นๆ คือทิวทัคค์มากมาย จากความทรงจำ เช่น กัมพูชา เนเธอร์แลนด์ ท่องก้า กรีนแลนด์ (ปัจจุบันเปลี่ยนเป็นชื่อในภาษาเอสกิโมว่า Kalaalit Nunaat คลาลิท นูนัค) ฯลฯ ใช้สีอะคริลิกบนผ้าเดินท์อย่างหนา (Tarpaulin) ลายเส้น และสีสันง่ายๆ แบบกราฟฟิก ประกอบกับการจัดเรียงภาพเล็กๆ เข้าเป็นชุด ทำให้น่ามอง

คงเห็นสีติดลักษณะการทำงานของสตีฟกันแล้วว่า เขาระบุกตื้นมาได้อย่างเหมาะสมกับชีวิตเดินทาง ภาพชนิดเล็กๆ เหล่านี้เหมาะสมต่อการหอบหัวโดยกัย เมื่อถึงแหล่งเรื่องนำอกมาจัดองค์ประกอบเป็นภาพใหญ่อีกครั้ง เรียกว่าเป็นจิตรกรรมแบบสื่อผสม (Mixed Media) ประเภทหนึ่ง ยิ่งถ้าจิตรกรรมที่เข้าใช้ อาทิ Tarpaulin หรือผ้าเดินท์ แผ่นพลาสติกทอยอย่างที่มาตัดเย็บเป็นกระเบื้องแบบพ่อค้าเสื้อผ้านิยมใช้ ตลอดจนปากกาเคมีเขียนไว้ทับรอง และ Oil Stick สีน้ำมันแท่ง ซึ่งสตีฟบอกว่าไม่มีขายในเมืองไทย ทุกๆ อายุที่เขาใช้ปรับไปตามสถานการณ์และความสะดวก ไม่ยึดติดกับหลักเกณฑ์ใดๆ มากนัก

"Oil Stick ลักษณะเหมือนปากกาเคมี แต่สีที่ออกมาก็เหมือนสีน้ำมันจากหลอดทุกประการ ซื้อได้ในเม็กา อังกฤษ ในยุโรป ส่วน Tarpaulin เป็นผ้าเดินท์ชนิดสมบูรณ์แบบ มีส่วนผสมของพลาสติก"

ตัวอย่างภาพที่ใช้ Oil Stick คาดประกอบกับเทปผ้า (Braid) ได้แก่ภาพชุด "Elsewhere" ที่ทำในปี พ.ศ. 2539 - 2540

"เทปผ้าสำหรับตกแต่ง (Braid) เป็นของที่มีลวดลาย สีสัน แสดงถึงเชื้อชาติและวัฒนธรรมต่างๆ ได้เหมือนกัน ผสมจึงนำมาใช้ในงานชุดนี้ ตัวเลขในชื่อแต่ละภาพมาจากรหัสโทรศัพท์ทางไกล ดังนั้น 'Elsewhere .91 Land' จึงหมายถึงล่าด้วยอุปกรณ์ที่มีอยู่ระหว่างประเทศและอินเดีย รูปทรงกระบวนการสีแดงทางขวาในรูปเป็นกล่องล้อสวัสดิ์เล็กๆ ที่ผู้คนถือติดมือ ส่วน 'Elsewhere .55 Land' คือปลาปิรันยาที่ได้กินในบรasil... อวยร้ายมากครับ! 'Elsewhere .676 Land' คือห้องก้า ในหมู่เกาะแคบซีฟิก ซึ่งผสมเห็นกองกระป่องอาหารสำเร็จรูปทั่วไปเป็นภูเขา ทำให้ไม่เข้าใจว่าคนที่นั่นทำไม่ไงชอบกินอาหารจากธรรมชาติ ซึ่งเขามีมากมาย หั้งผักปลา มะพร้าว กลับลังซื้ออาหารประจำปีองานจากต่างประเทศแทน"

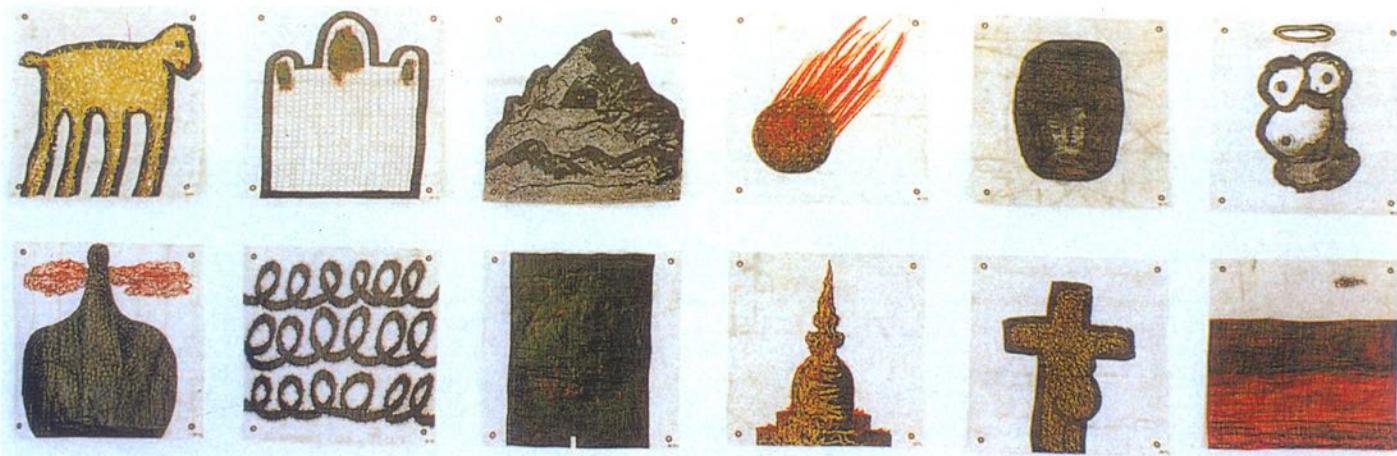
"Offalperfume" คือภาพหนึ่งที่สตีฟทำขึ้นด้วยปากกาเคมีบนผ้าเดินท์ ในปี พ.ศ. 2540 ครั้งที่มาพักในเกสท์เฮ้าส์ของคุณชาลีที่กรุงเทพฯ

"รูปนี้นางคนก็บอกว่าเหมือนแคนดี้ส์ ลูกโปง ฯลฯ บางคนก็ว่า ดูเชิงชีวี แต่ผมได้แรงบันดาลใจจากของเล่นชิ้นหนึ่งจากหมู่บ้านในตรุกี ผมมักจะจับสิ่งตรงข้ามมาอยู่ด้วยกัน ทำให้ดูสับสนนิดๆ อย่างเช่น ในสัตว์ (offal) หลายชนิดมันน่าขยะแขยง แต่ส่วนผสมของน้ำหอมแหงๆ ก็มาจากสัตว์ได้ เช่น musk oil (ชะมดเช็ด)"

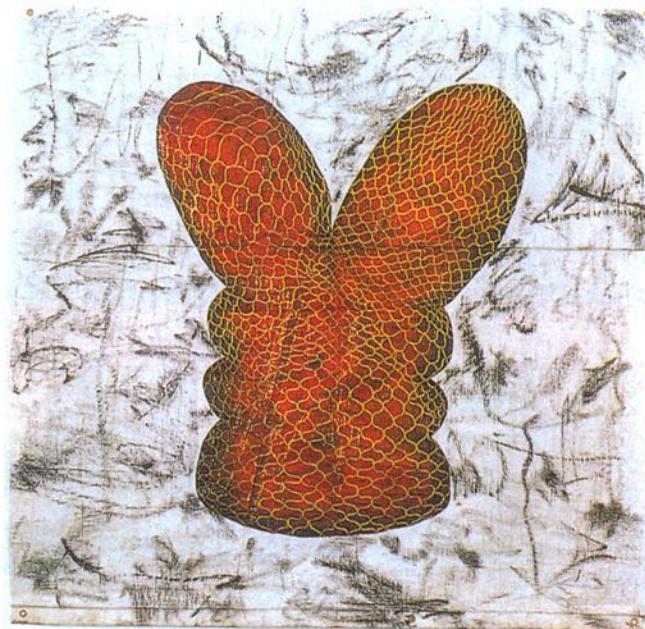
ภาพชุด "Religious Disaster Tours' series" ก็เช่นกัน สตีฟ วาดด้วยปากกาเคมีบนผ้าเดินท์ในกรุงเทพฯ ปีเดียวกัน

"เป็นความทรงจำจากสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ สถานที่ซึ่งมีเรื่องราว มีความศรัทธา เดิมไปด้วยความเครีย อย่างค่ายกักกันอาชีวิชช์ที่นาซี ฆ่าหมู่ชาวเยวินเยอรมัน บ้านของแอนน์ แฟรังค์ วัดในแคชเมียร์ หน้าต่างเปื้อนเลือดในสุสヘルว่ามีสัตว์ถูกบุยยัญ ฯลฯ ศาสนาเป็นสิ่งที่ดีแต่ทุกๆ อายุล้วนมีด้านตรงข้ามไม่ใช่หรือ"

สตีฟเป็นคนมีอัธยาศัยดี ร่าเริง เข้ากับคนง่าย แต่อีกด้านหนึ่ง

"Religious Disaster Tours' series" (แต่ละรูปขนาด 30 x 30 เซนติเมตร)

"Offalperfume" 1.5 x 1.5 เมตร

ของเขาก็คือ ความเหงา เปล่าเบลี่ย瓦

"ผมไม่มีอดีตเกี่ยวกับเชื้อชาติหรือภาษาของผู้คน การท่องเที่ยวไปเรื่อยๆ เหมือนยิบซีประหลาด อาจทำให้ผมเป็นคนไร้บ้านที่ไม่ใช่ คนแปลกหน้าสำหรับโลกนี้ แต่อีกแห่งหนึ่ง ผมก็เป็นคนแปลกดินสำหรับทุกๆ ที่ บางครั้งผมรู้สึกเหมือนอยู่ในโลกอุดมคติ (Utopia) ที่ໂට雷ມนติก แต่ท้ายครั้งผมรู้สึกเศร้าหมองและโถดีเดียวเหลือเกิน"

แรงบันดาลใจในการทำงานของสตีฟจึงคละเคล้ากันอยู่ระหว่างความรู้สึกทึ้งสองข้าง

"ประสบการณ์และความรู้สึกหลากหลายชั้นที่ได้รับจากการเดินทางไม่ว่าจะเป็นครั้งที่นอนป่วยในแอฟริกา ถูกคนพื้นเมืองถือมีดสะกรวยตามใน Burikina Fasso (เดิมคือ Upper Volta บริเวณตะวันตกเฉียงเหนือของทวีปแอฟริกา) หรือกินอาหารอร่อย เท็นสีสันสดใสนอง

เครื่องเทศในอินเดียทำให้ผมสร้างสรรค์งานได้ ได้ถ่ายทอดภาพของแต่ละซีกโลกไปให้คนจากอีกซีกโลกดู"

สตีฟบอกว่า บัญชีบันเข้าได้สะสมความทรงจำมาจากการเดินทางกว่าครึ่งชีวิต ซึ่งน่าจะพอเพียงหากเขาระบุดตั้งหลักแหล่งที่ไหนลักษณะ และอยู่นั่งๆ ทำงานโดยใช้แรงบันดาลใจซึ่งได้มาจากทั่วโลก เมื่อถึงเวลาหนึ่น เราก็คงจะได้ดูกันว่า ภาพเขียนของเขายังแปรเปลี่ยนไปอย่างไร

สนใจผลงานของเขามีเพิ่มเติมได้ที่ www.stepheneastaugh.com.au

